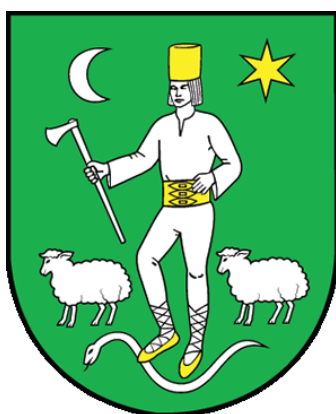

Kronika
obce
VALASKÁ
rok 2021

*Zápis do obecnej kroniky za rok 2021 bol prerokovaný na zasadnutí
obecného zastupiteľstva dňa*

Starosta obce Valaská – Mgr. Peter Jenča

Kronikárka obce Valaská – Mgr. Kristína Magerová

OBSAH

1. Verejný a spoločenský život	4
1.1. Občianske združenia a organizácie pôsobiace v obci Valaská	9
2. Obyvateľstvo.....	10

3. Obecná samospráva	11
3.1. Obecné zastupiteľstvo	11
3.2. Komisie pri obecnom zastupiteľstve	11
3.3. Zasadnutia obecného zastupiteľstva	12
3.4. Technické služby Valaská	13
4. Hospodársky život, výstavba a zmeny charakteru obce	14
4.1. Rozpočet	18
4.2. Poskytnutie dotácií z rozpočtu obce Valaská.....	21
4.3. Ovčiarstvo a iné	22
5. Školstvo	23
5.1. Materská škola Valaská	23
5.2. Základná škola Jaroslava Simana	25
5.3. Základná umelecká škola Valaská	27
5.4. Odborné učilište internátne Valaská	28
5.5. Centrum pre deti a rodiny Valaská	31
5.6. Centrum príležitostí Valaská	31
6. Kultúra	31
6.1. 550. výročie vzniku obce Valaská	33
7. Šport	33
8. Cirkevný život	35
9. Zdravotníctvo	35
10. Počasie	36
11. Dianie vo svete	37
Sprievodný materiál – Fotografická dokumentácia.....	40

1. Verejný a spoločenský život

Epidémia COVID-19 pokračovala aj v roku 2021 a ovplyvňovala dianie v krajine. Ochromenou bolo zdravotníctvo aj politika. Spory sa viedli aj medzi koalíciou a opozíciou najmä ohľadom opatrení a očkovania. To sa snažil zvýšiť Igor Matovič rôznymi nápadmi ako napríklad kúpou ruskej vakcíny Sputnik V, ale aj očkovacou lotériou a 300 eurami pre

zaočkovaných ľudí nad 60 rokov. Napriek tejto snahe udrela na jeseň silná tretia vlna a spôsobila humanitárnu krízu v nemocniciach.

1. januára začal platiť tvrdý lockdown. Zatvorili lyžiarske strediská či kostoly.

2. januára ministerstvo sprístupnilo pre zdravotníkov online formulár na očkovanie proti COVID-19. Patrili medzi prvú skupinu, ktorá sa mohla dať zaočkovať. Nasledovali seniori a ľudia s oslabenou imunitou.

4. januára minister zdravotníctva Marek Krajčí potvrdil, že odhalili nový kmeň koronavírusu vo vzorkách z okresu Michalovce. Mutáciu pomenovali podľa gréckeho písmena beta. Neskôr hygienici uviedli, že beta variant sa na Slovensku šírila už pred Vianocami a spôsobil prudké zhoršenie situácie. Betu na jar vystriedal ešte nákazlivejší variant delta.

5. januára epidémia v Nitre sa dramaticky zhoršila a minister zdravotníctva Marek Krajčí dokonca pripustil, že mesto je na tom horšie, ako boli na jeseň Orava a Bardejov. Mesto muselo objednať chladiace privesy na odkladanie mŕtvych, obeť hlásila nemocnica aj z radov zdravotníkov a primátor mesta Marek Hattas rozhodol, že nasledujúce víkendy plošne pretestujú celý okres. Do práce mohli ísť ľudia len negatívnym sedemdňovým testom a platil prísny zákaz vychádzania.

10. januára ministerstvo zdravotníctva reagovalo na informáciu, že bývalá tenistka Dominika Cibulková sa dala prednostne zaočkovať výzvou, aby prišla pomáhať do nemocnice. Cibulková výzvu prijala a pomáhala pri testovaní. Neskôr o pár mesiacov na Instgrame potvrdila, že je už zaočkovaná treťou dávkou.

18. januára začal sa celoplošný skrining antigénovými testami. Trval deväť dní, po ktorých začali platiť nové opatrenia. Bez negatívneho testu nebolo možné dostať sa do práce či do prírody.

29. januára ministerstvo zdravotníctva spustilo kampaň Vakcína je sloboda. Vo videách na podporu očkovania vystupujú napríklad Vladimír Krčméry, Zuzana Čaputová, Kamila Magálová, Elena Vacvalová, Renáta Názlerová, Adela Vinczeová, Daniel Hevier, Ondrej Kandráč, Matej Tóth či Marek Hamšík.

3. februára minister zdravotníctva Marek Krajčí oznámil, že Slovensko sa snaží obstaráť ruskú vakcínu Sputnik V.

8. februára Slovensko sa začalo riadiť COVID automatom. Mnohé školy ostali zatvorené.

15. februára úrady hlásili rekordné počty obetí aj hospitalizovaných. Na covid 19 zomrelo 140 ľudí a v nemocniciach ležalo 3895 pacientov. Slovensko sa zaradilo na prvé miesto v rebríčku úmrtí na covid-19.

17. februára ministerstvo zdravotníctva v rámci zhoršujúcej sa pandemickej situácie požiadalo vládu o aktiváciu mechanizmu civilnej ochrany Európskej únie.

18. februára opozícia aj prezidentka Zuzana Čaputová žiadajú vyvodenie zodpovednosti za riadenie pandémie.

19. februára Igor Matovič vyhlásil, že sa dohodol s Ruskom na dodávke 2 miliónov dávok vakcíny Sputnik V. Proti nákupu ruskej vakcíny boli strany Za ľudí a SaS.

23. februára počet pacientov v nemocniciach prekročil 4-tisíc.

28. februára prezidentka Zuzana Čaputová v relácii Na telo vyhlásila, že vláda musí vyvodit' politickú zodpovednosť za situáciu v krajine a výmena na poste ministra zdravotníctva nestačí. Vláda zároveň sprísnila opatrenia. Začal platiť večerný zákaz vychádzania. Kabinet Igora Matoviča avizoval, že ak sa situácia nezlepší do 21. marca, vypnú výrobu.

V januári a februári sa testovanie na COVID 19 uskutočňovalo aj v našej obci.

15.02 2021 do 31.03.2021 sa uskutočňovalo sčítanie obyvateľov, domov a bytov.

1. marca Igor Matovič a Marek Krajčí prileteli z Moskvy s 200-tisíc dávkami vakcíny Sputnik V. Krajčí chcel očkovanie spustiť do dvoch týždňov. Nakoniec sa tak stalo až v júni.

2. marca začala vrcholiť koalíčná kríza. Liberáli kritizovali nákup neregistrovanej vakcíny Sputnik V, no nepáčilo sa im ani spôsob, akým s pandemiou bojujú Igor Matovič a Marek Krajčí. Žiadali ich odchod z postov. Ku kritike sa pridala aj strana Za ľudí. Zo strany vystúpili Miroslav Kollár a Tomáš Valášek.

6. marca sme si pripomenuli oslobodenie našej obce spod fašistickej nadvlády rumunskými vojakmi

11. marca minister zdravotníctva Marek Krajčí oznámil demisiu.

18. marca vláda zakázala dovolenky v zahraničí.

22. marca minister hospodárstva Richard Sulík podal demisiu.

23. marca demisiu podala aj ministerka spravodlivosti Mária Kolíková.

24. marca demisiu podali aj minister zahraničných vecí Ivan Korčok a minister školstva Branislav Gröhling.

28. marca koalícia sa dohodla na rekonštrukcii vlády. Minister financií Eduard Heger a premiér Igor Matovič si vymenili stoličky a do vlády sa vrátili aj ministri za SaS. Poslanci poslednýkrát počas druhej vlny schválili núdzový stav, platil do 28. apríla.

V apríli sa začalo s opravou cesty I/66 v obci Podbrezová v kritickom úseku v súbehu s areálom Železiarní Podbrezová, a. s. Opravy značne obmedzili dopravu v smere z Brezna na Banskú Bystricu.

19. apríla na Slovensku sa po dlhej dobe uvoľnili opatrenia.

22. apríla sme si pripomenuli Deň Zeme

24. apríla hlásime prvý milión zaočkovaných ľudí na Slovensku.

5.mája pandémia opäť prepisuje štatistiky. Podľa údajov v marci zomrelo o 48 percent viac ľudí ako v predošlých rokoch.

1.júna spustili registráciu na očkovanie Sputnikom. Ukončili ho 31. augusta.

5. júna sa uskutočnila cesta rozprávkovým lesom v Potôčkoch pri príležitosti MDD.

12. júna sa stretli pri altánkoch na Lipovej žiaci 9.B, ich rodičia, niektorí učitelia, pani riaditeľka a pán starosta za účelom realizácie projektu žiakov 9.B, „Nová tvár Lipovej“. Cieľom projektu je skrásliť okolie altánkov vysadením drevín, vytvorením ohniska s lavičkami, umiestnením stojana na bicykle a informačnej tabule o lokalite Lipová.

19. júna po dlhých mesiacoch sa celé Slovensko zafarbilo na zeleno v COVID automate. Znamenalo to, že opatrenia sa úplne uvoľnili, ostali povinné len rúška a obmedzené kapacity na hromadných podujatiach. V nemocniciach ležalo len 95 pacientov. Napriek tomu odborníci varovali, že ak nezvýšime tempo očkovania, onedlho nás čaká tretia vlna. V tom čase bolo zaočkovaných viac ako tretina občanov.

23. júna minister zdravotníctva Vladimír Lengvarský predložil zákon, ktorý by v prípade zlej epidemickej situácie zvýhodňoval zaočkovaných ľudí. Mali by voľný vstup do obchodov či reštaurácií. Nezaočkovaní by potrebovali negatívny test. Zákon nakoniec neprešiel aj pre odpor hnutia Sme rodina. Boris Kollár hovoril, že ide o delenie ľudí na dve kategórie a dokonca použil aj prirovnanie s holokaustom a žltými hviezdami. Zvýhodňovanie zaočkovaných a prekonaných nakoniec prišlo neskôr na jeseň a v ešte prísnejšej forme.

25. júna sa na Lipovej rozohorela Jánska vatra. Akciu bohatú na zážitky a dobrú hudbu zorganizoval MO MS Valaská.

Sprievodná dokumentácia: Fotografie

29. júna sa uskutočnil odber krvi. Odberná transfúzna jednotka kvôli zaočkovaniu odobrala krv 36 darcom.

4. júla sa uskutočnila akcia Splav Hrona na netradičných plavidlách.

28. júla sa uskutočnilo Uvítanie detí do života.

3. augusta hygienici potvrdili, že na Slovensku dominuje delta variant, ktorý sa začal šíriť z Indie a spôsobil problémy najprv vo Veľkej Británii. Delta variant je infekčnejší ako beta variant a podľa oficiálnych údajov na Slovensku stále dominuje.

15. augusta spustili očkovaciu lotériu. Bola sprevádzaná kontroverznými momentmi.

24. augusta sa konalo pri slávnostnej príležitosti odovzdávania certifikátov Regionálneho produktu Horehronie. Čerstvá držiteľka certifikátu Regionálny produkt Horehronie je Alena Ďurečková.

23. augusta sa uskutočnilo volené valné zhromaždenie miestneho odboru Matice slovenskej vo Valaskej. Veľkým potešením bola osobná účasť ThLic. Mgr. Viliama Komoru, PhD., tajomníka MS v Martine, riaditeľky oblastného pracoviska za región Horehronie Mgr. Kristíny Magerovej ako aj zástupcu starostu obce Ing. Jána Dundoviča, zástupcov kolektívnych členov a všetkých tých, ktorým matičná otázka nie je ľahostajná. Valné zhromaždenie opäť jednohlasne zvolilo za predsedu MO MS Valaská súčasného predsedu PaedDr. Matúša Mageru.

Sprievodná dokumentácia: Fotografie

1. septembra sme si pripomenuli 70te výročie vzniku Vyššej priemyselnej školy strojníckej na Piesku.

4. septembra konferencia biskupov Slovenska rozhodla, že na stretnutie s pápežom Františkom môžu ísť nakoniec aj nezaočkovaní, ale budú potrebovať negatívny test. Pápež navštívil Slovensko 12. až 15. septembra. Pôvodne mali mať povolený vstup na podujatia len zaočkovaní, cirkev nakoniec ustúpila.

12. septembra bola štvordňová apoštolská cesta hlavy katolíckej cirkvi v dňoch 12. až 15. septembra 2021. Mala oficiálny a pastoračný charakter. Pápež navštívil mestá Bratislava, Košice, Prešov a Šaštín-Stráže. Stretol sa s predstaviteľmi štátu, s prezidentkou, predsedom parlamentu a premiérom, ale aj s biskupmi, kňazmi a rehoľníkmi. Zvláštnu pozornosť venoval Spoločnosti Ježišovej, ktorej je sám členom. Stretol sa tiež s predstaviteľmi židovskej náboženskej obce, mládežou a obyvateľmi košického sídliska Luník IX. František sa na Slovensku zúčastnil dvoch veľkých bohoslužieb, jednej byzantského obradu a jednej latinského obradu. V Prešove, stredisku Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku, predsedal Božskej liturgii svätého Jána Zlatoústeho, najčastejšej forme gréckokatolíckej liturgie. Bolo to prvý raz, čo pápež na Slovensku slávil gréckokatolícku liturgiu. Na sviatok Sedembolestnej Panny Márie – patrónky Slovenska celebroid pútnickú svätú omšu pri Šaštínskej bazilike.

Sprievodná dokumentácia: Fotografie

17. septembra sa uskutočnili odložené oslavy obce Valaská spojené s odhalením sochy Valacha a kultúrnym programom v KD Valaská.

18. september sme si vychutnali 49. ročník Festivalu dychových hudieb Valaská - memoriál Jožka Kučeru

19. septembra sa uskutočnila slávnostná sv. omša pri zrekonštruovanej Zvoničke na Piesku

Sprievodná dokumentácia: Fotografie

20. septembra ZO JDS Valaská usporiadala pre svojich členov športové popoludnie. Stretnutie sa konalo na ihrisku Športové popoludnie v ZO JDS Valaská v materskej časti obce. Cieľom akcie bolo v medziach našich možností si zašportovať.

28. septembra nemocnice sa začali zaplňovať. V nemocnici v Čadci už prestali prijímať nových pacientov. Plánované operácie obmedzila aj nitrianska nemocnica.

29. septembra sa za účasti predstaviteľov obce, regionálnych predstaviteľov Matice slovenskej, členov výboru miestneho odboru MS Valaská a členov Miestneho odboru MS na Piesku konal slávnostný výbor, ktorý zjednotil tieto dva miestne odbory do jedného.

26. októbra ministerstvo zdravotníctva otvorilo registráciu na očkovanie treťou dávkou prvým skupinám. Neskôr sa odporúčanie zmenilo a aktuálne je povolené očkovanie booster dávkou už tri mesiace po podaní druhej dávky.

26. októbra sa uskutočnilo posedenie spojené s kultúrnym programom pre matičných jubilentov.

16. novembra situácia sa prudko zhoršila a odborníci prišli s vyhlásením, že Slovensko smeruje k humanitárnej kríze. V nemocniciach ležalo 2 862 pacientov. Vláda začala hovoriť o sprísňovaní opatrení nad rámec COVID automatu.

20. novembra premiér Eduard Heger priznal, že uvažuje o povinnom očkovaní pre vybrané skupiny obyvateľov. Jeho kabinet neskôr prijal uznesenie, ktorým dal do 10. januára čas ministerke spravodlivosti Márii Kolíkovej na prípravu podkladov, ktoré by povinné očkovanie zavádzali. Rezort zdravotníctva dostal za úlohu preskúmať možnosti, ako spoplatniť zdravotnú starostlivosť ľuďom, ktorí sa nedali zaočkovať a museli byť liečení z covidu.

24. novembra vláda schválila núdzový stav a zákaz vychádzania. Školy ostali otvorené.

MDDr. Košíková, zubná lekárka sťahuje svoju ambulanciu z našej obce do Brezna.

Adventný čas sa opäť uskutočnil aj keď vo veľmi obmedzenom režime. Adventný veniec posvätil p. farár Trojan.

Sprievodná dokumentácia: Fotografie

2. decembra Peter Pellegrini z opozičného Hlasu vyzval seniorov, aby sa dali zaočkovať. Je tak prvým opozičným lídrom v parlamente, ktorý podporil očkovanie proti covidu. Spravil tak skoro rok po zahájení očkovania v krajine.

9. decembra parlament schválil 300 eur pre zaočkovaných seniorov. Návrh podporil aj opozičný Hlas. Vyjednávane o príspevku však bolo sprevádzané nezhodami v koalícii. Minister financií Igor Matovič pôvodne navrhoval 500-eurové poukážky pre seniorov do reštaurácií. Koalícia sa nakoniec dohodla na tristo eurách v hotovosti.

10. decembra vláda upravila opatrenia. Naďalej platí núdzový stav a zákaz vychádzania, no otvorili obchody a prevádzky pre zaočkovaných a prekonaných.

11. decembra na Slovensku potvrdili prvé tri prípady novej mutácie omikron. Pôvodne sa objavil v krajinách na juhu Afriky.

13. decembra druhý stupeň základných škôl a stredné školy plošne zatvorili a prešli na dištančnú výučbu. Vianočné prázdniny sa skončia 9. januára. Vláda nevie, či je to aj dátum, keď sa plošne školy znova otvoria.

17. decembra vláda schválila mimoriadnu odmenu zdravotníkom a sociálnym pracovníkom vo výške 350 eur.

20. decembra premiére Eduard Heger vyhlásil, že po 10. januári sa Slovensko môže vrátiť ku COVID automatu a riadiť sa opatreniami podľa situácie v okresoch. Odborníci dodávajú, že všetko môže zmeniť omikron.

22. decembra spustili registráciu na očkovanie pre deti od 5 do 11 rokov.

23. decembra vláda oznámila, že 3. januára otvoria reštaurácie pre zaočkovaných prekonaných.

1.1. Občianske združenia a organizácie pôsobiace v obci Valaská

OZ Dychový orchester Valaská (26 členov, dirigent Ján Jenča, predseda Róbert Hlaváčik).

Jednota dôchodcov Slovenska (223 členov a predsedníčka je Viera Sedláková).

MS Červený kríž (120 členov, predsedníčka je Renáta Kováčová).

Miestny odbor Matice slovenskej Valaská (má 176 členov a predsedom je Matúš Magera).

OZ Pekný deň (8 členov a predsedníčkou je Anna Gondová).

OZ Valaš'ania (má 40 členov a predsedom je Renáta Kubove).

Družstvo vlastníkov oviec Valaská

Urbárske pozemkové spoločenstvo vo Valaskej

Dobrovoľný hasičský zbor Valaská (má 54 členov a velí mu Michal Lengyel).

spevokol Lipka pri MO MS Valaská (má 30 členov a dirigentkou je Martina Hricovíny).

Pohrebné podporné združenie Betliar – odbočka č. 93 Valaská (má 764 členov, predsedníčka je Alena Hučková, tajomníčka Božena Daxnerová a pokladníčka Stela Kramlová).

Slovenský zväz protifašistických bojovníkov - Základná organizácia Valaská (46 členov),

Členská základňa COOP Jednota Brezno - spotrebné družstvo Valaská (97 členov)

Naša obec má aj **Dobrovoľný hasičský zbor obce**, ktorý má 26 členov a velí mu Michal Lengyel. Členovia DHZO musia absolvovať základnú prípravu členov DHZ, výcvik používateľov dýchacej techniky a každý rok aj lekársku prehliadku. Náš DHZO je jediný v okrese Brezno, ktorý je zaradený do kategórie A (výjazd do 10 minút).

2. Obyvateľstvo

Počet narodených detí za rok 2021: 25 (11 dievčat a 14 chlapcov).

Počet sobášov: 7

Úmrtia: 76 z toho 37 žien a 39 mužov.

K 31. 12. 2021 evidujeme 3 489 obyvateľov čo je o 9 menej ako v roku 2020.

Priemerný vek: 43, 23 roka

Zmeny v stave obyvateľov za obdobie od 01. 01. 2021 do 31. 12. 2021:

Priťahovaní do obce: 47

Odstťahovaní z obce: 34

Odhlásení z trvalého pobytu z obce: 61

Prihlásení na prechodný pobyt: 30

Počet občanov so zrušeným pobytom podľa § 7: 13

3. Obecná samospráva

Starosta obce: Mgr. Peter Jenča

Prednosta obecného úradu: Mgr. Dana Kmeťová

Zástupca starostu obce: Ing. Ján Dundovič

Hlavná kontrolórka obce: Ing. Bc. Mária Pohančaníková

3.1. Obecné zastupiteľstvo:

Volebný obvod č. 1: Ing. Ján Dundovič, PhDr. Zuzana Kúdelková, Milena Dobrotová, Ing. Peter Bánik, Mgr. Róbert Hlaváčik, PaedDr. Matúš Magera, Blažena Pastírová, Ing. Zuzana Rolincová, MSc.

Volebný obvod č. 2: Martin Krupa, Jozef Vrbovský, Mgr. Lucia Karolová.

3.2. Komisie pri OcZ Valaská:

Komisia pre financie a správu majetku:

predseda komisie: Ing. Ján Dundovič

členovia z radov poslancov: PhDr. Mgr. Zuzana Kúdelková, Mgr. Róbert Hlaváčik, Martin Krupa, Ing. Peter Bánik

členovia z radov obyvateľov obce: Ing. Miroslav Filipko

Komisia pre ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov

predseda komisie: PhDr. Mgr. Zuzana Kúdelková (NAJ)

členovia: Ing. Zuzana Rolincová, MSc.(nezávislá kandidátka), Martin Krupa (SNS), Ing. Ján Dundovič (SMER-SD)

Komisia pre kultúru

predseda komisie: Jozef Vrbovský

členovia z radov poslancov: Mgr. Lucia Karolová, Mgr. Róbert Hlaváčik, Milena Dobrotová

členovia z radov obyvateľov obce: Tatiana Vilhanová, Anna Gondová

Komisia pre šport

predseda komisie: PaedDr. Matúš Magera

členovia z radov poslancov: Ing. Zuzana Rolincová, MSc., Mgr. Lucia Karolová

členovia z radov obyvateľov obce: Vendelín Štrba, Filip Kramla

Komisia pre životné prostredie, poľnohospodárstvo a ochranu prírodných hodnôt

predseda komisie: PaedDr. Matúš Magera

členovia z radov poslancov: Martin Krupa, Blažena Pastírová

členovia z radov obyvateľov obce: Ľubomír Múka, Ing. Zuzana Slezáková

Komisia pre sociálne veci a školstvo

predseda komisie: Blažena Pastírová

členovia z radov poslancov: Mgr. Lucia Karolová

členovia z radov obyvateľov obce: Mgr. Iveta Babčanová, Marta Petrová, Mgr. Danka Dorková, Viera Babčanová, Mgr. Beáta Némethová

Komisia pre rozvoj obce, stavebný poriadok a územný plán

predseda komisie: Martin Krupa

členovia z radov poslancov: Ing. Zuzana Rolincová, MSc., Blažena Pastírová, PhDr. Mgr. Zuzana Kúdelková, Ing. Peter Bánik, Milena Dobrotová

členovia z radov obyvateľov obce: Jozef Hucík, Anton Soliar, Jaroslav Poliak

3.3. Zasadanie Obecného zastupiteľstva v obci Valaská

1. zasadanie 24. 02. 2021
2. zasadanie 21. 04. 2021
3. zasadanie 23. 06. 2021
4. zasadanie 16. 08. 2021
5. zasadanie 19. 08. 2021
6. zasadanie 08. 09. 2021
7. zasadanie 10. 11. 2021
8. zasadanie 15. 12. 2021

3.4. Technické služby obce Valaská

Riaditeľom Technických služieb Valaská bol v roku 2021 Michal Lengyel. Počet stálych zamestnancov bol 17, zamestnancov na dohodu o vykonaní práce bolo 5 (z toho 2 kosci na sezónnu prácu, 1 zamestnanec na správu a údržbu čističky odpadových vôd, 1 zamestnanec na správu a údržbu cintorína, 1 upratovačka). V tomto roku boli prijatí dvaja noví zamestnanci.

Pracovné aktivity a činnosť TS boli bohaté a vo veľkej miere sa podieľajú na zlepšení kvality života obyvateľov v našej obci. Kvôli pandemickej situácii a šíriacemu sa koronavírusu sa opravy v bytových domoch vykonávali len minimálne. Z pracovných činností uvádzame napr.: bežné opravy (oprava osvetlenia, výmena žiaroviek, oprava WC, batérie, prečistenie odpadov) v nebytových priestoroch, v priestoroch kultúrneho strediska, kanceláriach OcÚ, zdravotnom stredisku, materskej škole, dome smútku, osádzanie stĺpov verejného osvetlenia, pomocné práce (príprava jám, šalovanie, betónovanie) pri osádzaní stĺpov verejného osvetlenia, čistenie tajchu a potoka („teplíce“) v Starej Valaskej, osadenie poklopu na dažďovú vodu (Cesta Osloboditeľov) - Stará Valaská, čistenie kanalizácií, šacht a odpadových potrubí – Hronská ul., Námestie 1. mája, Piesok, Októbrová ul. – Základná škola, maľovanie priestorov Obecného úradu Valaská, oprava a montáž lavičiek (výmena dosiek, náter), výroba a obnova kvetináčov, čistenie cestných rigolov od nánosov, dažďových vpustí a zvodov, osadenie informačných tabúľ, montáž vianočných ozdôb (Piesok, Stará Valaská), príprava plochy a oplotenia ľadovej plochy Stará Valaská, vybudovanie nových schodov Októbrová ulica, vybudovanie schodov a chodníka - Piesok pri studničke, vybudovanie odstavnej plochy na Námestí 1. mája (za kinom), detské ihrisko Nová Valaská – osadenie šmýkačky, demontáž poškodených častí, výmena dosiek, výmena šraub a pokazených častí, úprava terénu a podložia pod skalky, detské ihrisko Stará Valaská – prenesenie z prepádového územia cez cestu na druhú stranu, príprava a pomocné práce – testovanie COVID-19, Základná škola – maľovanie kuchyne, oprava stolov, stoličiek, čistenie odpadového potrubia potrubia (telocvična), Materská škola – maľovanie tried, oprava preliezok a lavičiek, montáž krycej plachty nad pieskoviskom, budova bývalého MNV a hasičskej zbrojnice – oprava spíň, čistenie dažďových vpustí, maľovanie, cintorín – oprava oplotenia, vybudovanie nového chodníka a schodov od

kalvárie po kostol, výroba a osadenie nového zábradlia, oprava a maľovanie pôvodného zábradlia.

Sprievodná dokumentácia: Fotografie

4. Hospodársky život, výstavba a zmeny charakteru obce

V rámci hospodárskej oblasti bolo v roku 2021 plánovaných 20 opatrení – z toho realizácia 3 opatrení bola splnená, 13 opatrení bolo zrealizovaných čiastočne a 4 opatrenia neboli zrealizované. Celkové plánované investície v hospodárskej oblasti na rok 2021 boli 794 300 €. Celkové skutočne vynaložené náklady na túto oblasť boli vo výške 779 710,71 €.

V roku 2021 bola komplexne zrekonštruovaná komunikácia pred TDH 442 a Cesta osloboditeľov – cesta III. triedy. Pre Ulicu Hronská bola vypracovaná technická projektová dokumentácia, ktorá komplexne rieši teleso komunikácie, chodník aj s návrhom nového trasovania a odstavné plochy, kde je naplánovaná realizácia na r. 2023-2024. Prebehla tiež rekonštrukcia cesty I. triedy č. 66., v úseku od ČS Shell až po Brezno. V rámci integrovaného operačného programu mesto Brezno dokončilo realizáciu projektu Cyklotrasa Brezno – Valaská. „Tento projekt je podporený z Európskeho fondu regionálneho rozvoja“. Hlavným cieľom projektu je podpora nemotorovej dopravy, predovšetkým zvýšenie atraktivity cyklistickej dopravy, upokojenie dopravy a posilnenie regionálnej mobility. Dĺžka cyklotrasy na území obce Valaská je cca 3km vedená Cestou Osloboditeľov. V roku 2021 bola vypracovaná štúdia statickej dopravy, ktorá je podkladom na vypracovanie projektovej dokumentácia pre odstavné plochy a pre realizáciu odstavných plôch. TS Valaská upravili odstavnú plochu pri kine. Pre Ulicu Hronská bola vypracovaná technická projektová dokumentácia, ktorá komplexne rieši teleso komunikácie, chodník aj s návrhom nového trasovania a odstavné plochy. Pre chodník popri I/72 na Piesku bolo vydané stavebné povolenie a v roku 2022 je naplánovaná realizácia. V roku 2021 bol upravený povrch zastávok na ceste I/66 „Za Ulicou“. Boli dopracované Návrhy UŠ Pod Lipovou a Pod Hrbom, ktoré riešia aj trasovanie inžinierskych sietí. TS Valaská v roku 2021 nainštalovali nové verejné osvetlenie na prepojovacom chodníku z Ul. Chalupkova na TDH, tiež bolo zrekonštruované aj existujúce verejné osvetlenie, ktoré bolo v havarijnom stave. Boli

upravené chodníky v rámci celého cintorínu. Prebehla súťaž na zhotoviteľa projektovej dokumentácie na komplexnú rekonštrukciu domu smútku pre zníženie energetickej náročnosti. Osadená bola informačná tabuľa „Prepadlisko“ a bol zhotovený návrh informačnej tabule o histórii obce. Tiež boli osadené tabule pri zbernom dvore a na Lipovej. Upravený bol priestor na Lipovej. Doplnené boli lavičky, opravili sa altánky a osadila sa informačná tabuľa. Partnerstvo Muránska planina – Čierny Hron v roku 2021 zorganizovalo informačné stretnutia s podnikateľmi k možnostiam získania finančného príspevku z Integrovaného regionálneho operačného programu (IROP), pre opatrenie 5.1.1 Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií. V rámci aktivity komplexná rekonštrukcia obecného úradu – interiery. V roku 2021 boli vymaľované priestory chodby a niektoré kancelárie. Na ulici Školská boli vymenené okná a dvere na NP. V NP – kozmetický salón Školská sa rekonštruovali rozvody vody. Prebehli aj revízie el. rozvodov vo všetkých NP. V roku 2021 prebehla modernizácia hasičskej zbrojnice, na ktorú Obec Valaská získala dotáciu zo štátneho rozpočtu prostredníctvom rozpočtu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky vo výške 30 000 €.

V rámci sociálnej oblasti bolo v roku 2021 plánovaných 13 opatrení – z toho realizácia 5 opatrení bola splnená, 5 opatrení bolo zrealizovaných čiastočne a 3 opatrenia neboli zrealizované. Celkové plánované investície v sociálnej oblasti na rok 2021 boli 327 700 €. Celkové skutočne vynaložené náklady na túto oblasť boli vo výške 435 757,58 €. Obec Valaská poskytuje starobným ako aj invalidným dôchodcom príspevok na stravovanie. Do 31.12.2019 bolo pásmo úhrad rozdelené podľa VZV č. 1/2011. Počet, ktorým sa poskytoval príspevok v roku 2019, bolo cca 35 obyvateľov. Od 01.01.2020 prijalo obecné zastupiteľstvo vo Valaskej nové VZN č.6/2019. Výška poskytnutia príspevku na stravovanie je 80% stravné jednotky, ktorú platí občan a 20 % platí obec. Príspevok je poskytnutý jednotlivcovi, ktorého výška dôchodku je do 500,00 € a dvojici (manželom) do 700,00 €. V roku 2021 sa stravná jednotka u poskytovateľa stravy zvýšila, čím vznikol nižší počet stravníkov teda žiadateľov o príspevok na stravovanie. Zabezpečenie služby donášky nákupov starším obyvateľom obce je naďalej služba zabezpečená formou terénnej opatrovateľskej služby, ktorú obec poskytuje na základe prijatého VZN č. 7/2019 o poskytovaní sociálnych služieb. Obec vybudovala z vlastných finančných prostriedkov Denné centrum pri parku – Detičkáreň, za účelom využívania možnosti voľnočasových aktivít. Je určené pre deti od 3 do 11 rokov. Zariadenie bolo poskytnuté do nájmu za účelom prevádzkovania Detičkárne. Sociálny taxík v obci Valaská prevádzkoval v roku 2021 PK –Taxi Peter Kormanský za finančnej podpory obce

Valaská. Služba je poskytovaná v pracovných dňoch od 7:00 hod do 12:00 hod. Služba taxíka sa poskytuje na území obce Valaská a jeho obecných častí. Poskytuje sa aj mimo obce Valaská, a to v rámci okresu Brezno ale aj mimo okresu Brezno za účelom prepravy žiadateľa do zdravotníckych zariadení so sídlom v Banskej Bystrici , do zariadení sociálnych služieb a do kúpeľov Brusno, Sliač a Kováčová.

Šport: v roku 2021 bolo dokončené workoutové ihrisko, vystavalo sa nové detské ihrisko „Na križovatke“ pri Centre pre deti a rodiny, prebehli opravy na existujúcich ihriskách, doplnili sa dopadové plochy a realizovalo sa preloženie detského ihriska v Starej Valaskej z priestoru prepadliska. Športová komisia spolu s Obecným úradom a dobrovoľníkmi zorganizovali „Športové stredy obce Valaská“. Športové stredy v obci sa konali v letných mesiacoch júl – august v časovom rozmedzí vždy od 17:00 do 18:00 hod na multifunkčných ihriskách. FK Železiarne Podbrezová predstavili svoju koncepciu futbalu. Tiež predstavili projekt „Dajme spolu gól“, ktorého cieľom je rozvoj futbalu, rozvoj pohybovej gramotnosti detí, väčšia spolupráca s regiónom, materskými školami a základnými školami. Kvôli pandémie športové kluby v roku 2021 nezorganizovali žiaden turnaj.

Kultúra: v roku 2021 bola zrealizovaná oprava schodov v kultúrnom dome – výmena krytiny. Koncom roka sa vymenila aj tabuľa na pomníku Padlých hrdinov v Starej Valaskej. Dôvodom bolo doplnenie zoznamu obetí II. svetovej vojny, ktorí zahynuli v katastri obce Valaská. Kultúrne a kultúrno spoločenské podujatia zabezpečovala obec priebežne, pretože rešpektovala pandemické opatrenia. Niektoré podujatia sa museli zrušiť úplne, niektoré sa uskutočnili v obmedzenom režime a niektoré pri dočasnom uvoľnení opatrení sa mohli zrealizovať. Organizácia bola sťažená aj tým, že sa žiaci a pedagógovia škôl učili dištančne a kultúrne telesá pôsobiace v obci sa nemohli stretávať. Napriek týmto skutočnostiam obec v kultúrnej oblasti zrealizovali Oslavy oslobodenia obce Valaská, Uvítanie detí do života, Výstavu Artspoločenstva EXZU vo výstavnej sále kultúrneho domu, Marec- mesiac knihy, Stavanie mája, MDD – rozprávkový les, Rozlúčka s letom. Najdôležitejšou kultúrno spoločenskou oslavou boli trojdňové Oslavy 550. výročia obce Valaská. Jej súčasťou bolo: Odhaľovanie sochy Valacha na námestí, Oceňovanie významných osobností, 49. ročník Festivalu dychových hudieb Valaská memoriál Jožka Kučeru so sprievodnými podujatiami a požehnanie Zvoničky na Piesku. Netradičným spôsobom nás pozdravil Mikuláš, zapálil vianočný stromec a vianočnú výzdobu vo všetkých častiach našej obce. Prostredníctvom on – line prenosov obec občanom sprostredkovala zapálenie štyroch adventných sviec na adventnom venci.

V rámci environmentálnej oblasti bolo v roku 2021 plánovaných 7 opatrení – z toho realizácia 3 opatrení bolo splnených, 3 opatrenia boli zrealizované čiastočne a 1 opatrenie nebolo zrealizované. Celkové plánované investície v environmentálnej oblasti na rok 2021 boli 334 000 €. Celkové skutočne vynaložené náklady na túto oblasť boli vo výške 113 306,21 €.

Cieľom programu odpadového hospodárstva bolo znížiť množstvo produkcie komunálneho odpadu a zvýšiť podiel vyseparovaných zložiek. Na splnenie cieľa bolo stanovených 6 opatrení - z toho realizácia 4 opatrení bola splnená, 1 opatrenie bolo zrealizované čiastočne a 1 opatrenie nebolo zrealizované. V roku 2021 boli umiestnené v každej časti obce kontajnery na textil od spoločnosti Humana. Nebezpečné odpady sa zbierajú na zbernom dvore a odvoz zabezpečuje firma Metal servis recycling, s.r.o. V obci je zabezpečený separovaný zber skla, plastu, kovu, papiera a VKM. Separovaný zber odpadu zabezpečovalo združenie obcí Ekológ a firma Lupčianka, s.r.o.

Životné prostredie: Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia. Program životného prostredia zahŕňa oblasť informovanosti a poradenstva, ochranu vodných zdrojov, ochranu ovzdušia, ochranu a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia. Pre každú oblasť bol zadaný cieľ, pričom na jeho dosiahnutie sme stanovili opatrenia, ktorých bolo naplánovaných 7 – z toho realizácia 1 opatrenia bola splnená, 2 opatrenia boli zrealizované čiastočne a 4 opatrenia neboli zrealizované.

V roku 2021 bola vypracovaná projektová dokumentácia „Revitalizácia verejných priestorov obce Valaská“ – Námestie 1. mája. Bola zrevitalizovaná oddychová zóna Lipová. Počas roka boli vykonávané orezy stromov v rámci verejnej zelene.

V roku 2021 bolo naplánované vypracovanie projektovej dokumentácie na komplexnú rekonštrukciu domu smútku pre zníženie energetickej náročnosti. Aktualizácia web stránky obce z obsahového hľadiska prebiehala počas celého roka.

4.1. Rozpočet

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce bol rozpočet obce na rok 2021.

Obec zostavila rozpočet podľa ustanovenia § 10 odsek 7) zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších predpisov. Rozpočet obce na rok 2021 bol zostavený ako vyrovnaný. Bežný rozpočet bol zostavený ako vyrovnaný a kapitálový rozpočet ako schodkový. Hospodárenie obce sa riadilo podľa schváleného rozpočtu na rok 2021. Rozpočet obce bol schválený obecným zastupiteľstvom dňa 16.12.2020 uznesením č. 114/2020 OcZ.

Rozpočet bol zmenený nasledovne:

1. 24.02.2021 uznesenie 4/2021
2. 21.04.2021 uznesenie 21/2021 - účelové
3. 21.04.2021 uznesenie 22/2021
4. 23.06.2021 uznesenie 44/2021 - účelové
5. 23.06.2021 uznesenie 45/2021
6. 19.08.2021 uznesenie 65/2021 - účelové
7. 19.08.2021 uznesenie 66/2021
8. 08.09.2021 uznesenie 75/2021
9. 10.11.2021 uznesenie 89/2021 – účelové
10. 10.11.2021 uznesenie 90/2021 – kompetencia starostu
11. 10.11.2021 uznesenie 91/2021
12. 15.11.2021 kompetencia starostu
13. 28.12.2021 účelové rozpočtové opatrenie

Rozpočet obce k 31. 12. 2021

	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene
Príjmy celkom	3 764 250	4 357 618
z toho :		
Bežné príjmy	3 269 245	3 589 750
Kapitálové príjmy	25 000	25 000
Finančné príjmy	341 753	568 921
Príjmy RO s právnou subjektivitou	128 252	173 947
Výdavky celkom	3 764 250	4 349 101
z toho :		
Bežné výdavky	1 595 149	1 890 118
Kapitálové výdavky	298 500	480 226

Finančné výdavky	0	0
Výdavky RO s právnou subjektivitou	1 870 601	1 973 957
Kapitálové výdavky RO s právnou subjektivitou	0	4 800
Rozpočtové hospodárenie obce	0	8 517

Rozbor plnenia príjmov za rok 2021

Schválený rozpočet na rok 2021 po poslednej zmene	Skutočnosť k 31.12.2021	% plnenia
4 357 618	4 015 909,53	92

Z rozpočtovaných celkových príjmov 4 357 618 EUR bol skutočný príjem k 31.12.2021 v sume 4 015 909,53 EUR, čo predstavuje 92 % plnenie.

1. Bežné príjmy

Schválený rozpočet na rok 2021 po poslednej zmene	Skutočnosť k 31.12.2021	% plnenia
3 589 750	3 527 566,15	98

Z rozpočtovaných bežných príjmov 3 589 750 EUR bol skutočný príjem k 31.12.2021 v sume 3 527 566,15 EUR, čo predstavuje 98 % plnenie.

a) daňové príjmy

Schválený rozpočet na rok 2021 po poslednej zmene	Skutočnosť k 31.12.2021	% plnenia
2 116 011	2 142 835,85	101

Výnos dane z príjmov poukázaný územnej samospráve

Z predpokladanej finančnej čiastky v sume 1 678 661 EUR z výnosu dane z príjmov boli k 31.12.2021 poukázané finančné prostriedky zo ŠR v sume 1 699 798,57 EUR, čo predstavuje plnenie na 101 %.

Daň z nehnuteľností

Z rozpočtovaných 344 000 EUR bol skutočný príjem k 31.12.2021 v sume 345 048,33 EUR, čo predstavuje plnenie na 101 %. Príjmy dane z pozemkov boli v sume 131 562,48 EUR, príjmy dane zo stavieb boli v sume 207 695,76 EUR a príjmy dane z bytov boli v sume 5 790,09 EUR. K 31.12.2021 obec eviduje daňové pohľadávky v sume 23 674,84 EUR, z toho daň z nehnuteľnosti 22 319,79 €, penále v sume 839,50 € a daň za psa 515,55 €.

Daň za psa 3144,04 €, pohľadávka k 31.12.2021 je 515,55 €

Daň za užívanie verejného priestranstva 230,00 €

Daň za nevýherné hracie prístroje 135,00 €

Poplatok za komunálny odpad a drobný stavebný odpad 94 279,11 €. K 31.12.2021 obec eviduje pohľadávky za komunálny odpad v sume 20 391,95 €.

Daň za ubytovacie kapacity 200,80 €

b) nedaňové príjmy:

Schválený rozpočet na rok 2021 po poslednej zmene	Skutočnosť k 31.12.2021	% plnenia
128 960	143 314,01	111

Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku

Z rozpočtovaných 60 960 EUR bol skutočný príjem k 31.12.2021 v sume 63 038,85 EUR, čo je 105 % plnenie. Uvedený príjem predstavuje príjem z prenajatých pozemkov v sume 25 905,43 EUR a príjem z prenajatých budov, priestorov a objektov v sume 37 133,42 EUR.

Administratívne poplatky a iné poplatky a platby

Administratívne poplatky - správne poplatky:

Z rozpočtovaných 5 000 EUR bol skutočný príjem k 31.12.2021 v sume 5 839,50 EUR, čo je 117 % plnenie.

Iné poplatky – za porušenie predpisov:

Z rozpočtovaných 800 EUR bol skutočný príjem k 31.12.2021 v sume 798,75 EUR, čo je 100 % plnenie.

Poplatky a platby z nepriemyselného a náhodného predaja a služieb a iné poplatky:

Z rozpočtovaných 62 200 EUR bol skutočný príjem k 31.12.2021 v sume 73 636,91 EUR, čo je 118 % plnenie.

c) iné nedaňové príjmy:

Schválený rozpočet na rok 2021 po poslednej zmene	Skutočnosť k 31.12.2021	% plnenia
7 200	6 294,82	87

Z rozpočtovaných iných nedaňových príjmov 7 200 EUR, bol skutočný príjem vo výške 6 294,82 EUR, čo predstavuje 87 % plnenie.

Medzi iné nedaňové príjmy boli rozpočtované príjmy z dobropisov a výťažkov lotérií.

d) prijaté granty a transfery

Schválený rozpočet na rok 2021 po poslednej zmene	Skutočnosť k 31.12.2021	% plnenia
1 337 579	1 235 121,47	92

Z rozpočtovaných grantov a transferov 1 337 579 EUR bol skutočný príjem vo výške 1 235 121,47 EUR, čo predstavuje 92 % plnenie.

4.2. Poskytnutie dotácií z rozpočtu obce Valaská

V roku 2021 sa turnaje kvôli covidu nekonali. Na športové aktivity boli poskytnuté nasledovné dotácie:

Maľovanie basketbalového ihriska v školskom areáli: 88 €

Športové stredy – vecné dary v sume 113,35 €

OFK Slovan Valaská dotácia v sume 11 000 €

Biatlon členské 2 200 €

Kapitálové výdavky:

Detské ihrisko na Križovatke (pri detskom domove) v sume 14 851,84 €

Workoutové ihrisko – pri multifunkčnom ihrisku v sume 6 300 €

Obec poskytuje pre verejnosť aj dve multifunkčné.

Prehľad o poskytnutých dotáciách právnickým osobám a fyzickým osobám - podnikateľom podľa § 7 ods. 4 zákona č. 583/2004 Z.z.

Obec v roku 2021 poskytla dotácie v súlade so VZN č. 1/2018 o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce Valaská na podporu všeobecne prospešných služieb, na všeobecne prospešný alebo verejnoprospešný účel.

Žiadateľ dotácie Účelové určenie dotácie : uviest' - bežné výdavky na - kapitálové výdavky na - 1 -	Suma poskytnutých finančných prostriedkov - 2 -	Suma skutočne použitých finančných prostriedkov - 3 -	Rozdiel (stĺ.2 - stĺ.3) - 4 -
OFK Slovan Valaská – bežné výdavky na činnosť futbalového klubu	11 000,00	11 000,00	0,00
Občianske združenie Valašťania	1 000,00	1 000,00	0,00
Občianske združenie Dychový orchester Valaská	400,00	400,00	0,00
MO Matice Slovenskej	4 500,00	3 850,85	649,15
Občianske združenie Dieťa a svet	500,00	500,00	0,00
ZO Jednota dôchodcov Slovenska	1 500,00	1 273,18	226,82
ZO Slovenský zväz zdravotne postihnutých	250,00	250,00	0,00

K 31.12.2021 boli vyúčtované všetky dotácie, ktoré boli poskytnuté v súlade so VZN č. 1/2018 o dotáciách.

4.3. Ovčiarstvo a iné

V našej obci už dlhé roky pôsobí **Družstvo vlastníkov oviec Valaská**. Má svoje predstavenstvo a výbor. Združujú ovce vlastníkov nie len z Valaskej, ale aj z Osrbliu, Hronca, Brezna, Brusna, Strelníkov či Slovenskej Ľupče. Ovce sa pasú na pasienkoch v Suchej Doline, na Ždiariku, na Chvatimechu, na Piesku v časti Diel.

Vychýreným a úspešným chovateľom a výrobcom ovčích výrobkov je Valašťan **Peter Kučera**. Venuje sa chovu východofrizského plemena oviec, ktorých má 80 kusov a obhospodaruje 35 hektárov pôdy.

Urbárske pozemkové spoločenstvo vo Valaskej: obhospodaruje majetok súkromných vlastníkov.

LAMO

p. Pacera

5. Školstvo

5.1. Materská škola Valaská

Materskú školu vo Valaskej navštevovalo 102 detí, ktoré chodili do 6 tried a venovalo sa im 12 pani učiteľiek. Materskú školu viedla p. riaditeľka Mgr. Iveta Babčanová a zástupkyňou bola Mgr. Stanislava Kaliská.

V januári nastúpili do materskej školy len deti rodičov z kritickej infraštruktúry. Deti s pani učiteľkami sa venovali hrám ale najmä edukačným činnostiam.

Vo februári sa MŠ za prísnych proti epidemiologických podmienok otvorila pre všetky deti.

12. február sa niesol v zmysle masiek a karnevalu, ktorý sa uskutočnil v MŠ Valaská, deti sa výborne zabavili a aj si zasúťažili.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

19. marec deti s pani učiteľkami vyniesli Morénu a rozlúčili sa so zimou.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

31. marca sa deti zahráli na pátračov a hľadali „Veľkonočnú výslužku“.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

Od 3. mája prebiehal zápis detí do MŠ

V máji deti pomohli aj pri zdobení mája a tiež vyrobili krásne darček pre svoje maminky a s pani učiteľkami natočili krátky program na video, keďže kvôli COVID situácii nebolo možné zorganizovať besiedku.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

28. mája naša materská škola oslávila Svetový deň hier. Deti sa spolu s pani učiteľkami veľmi dobre zabavili

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

1. jún oslave dňa detí. Pani učiteľky si pripravili pre deti krásne divadelné scény, potom nasledovala perfektná zábava v záhrade MŠ. Nechýbali bubliny ani skvelá hudba.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

18. júna sa uskutočnila oslava Dňa otcov. Na ockov a ich deti čakali zaujímavé úlohy a súťaže plné zábavy.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

Na konci júna sa s materskou školou lúčili naši predškoláci. Všetci dostali na pamiatku knižku a záložku. Samozrejme ich čakal slávnostný obed a torta.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

V **septembri** nastúpili deti do MŠ a snažili sa hlavne tí najmenší adaptovať. O tom, že naša MŠ vychováva šikovné deti nemôžeme pochybovať. V XXI. ročníku medzinárodnej výtvarnej súťaže Žitnoostrovské pastelky, do ktorej sa zapojilo 767 autorov s takmer 900 kresbami a maľbami, porota vybrala 60 rovnocenných víťazov. Medzi víťazmi bola aj naša Katka Högerová s výtvarným dielkom Veselá mačička. Katka si bola cenu prevziať spolu s rodičmi a pani učiteľkou Blankou až v Dunajskej Strede.

17. septembra sa uskutočnilo slávnostné odhalenie sochy Valacha a dodatočné oslavy obce Valaská, ktoré sa mali konať v roku 2020 a pre epidemiologické opatrenia boli odložené. Deti z našej materskej školy predviedli krátke divadielko.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

22. septembra sa začala jeseň a deti ju privítali pohybovými hrami v záhrade MŠ a skvelou cukrovou vatou.

V **októbri** deti s pani učiteľkami pripravovali darčeky pre starých rodičov a tiež si nacvičili krátky program, ktorý pani učiteľky natočili na video a bolo prístupné na stránke MŠ na Facebooku.

26. novembra deti z MŠ urobili radosť aj jubilujúcim Matičiarom v našej obci.

V **novembri** si deti zasúťažili o najkrajšiu tekvicu.

4. november patrí oslave Materských škôl na Slovensku. Deti spolu s pani učiteľkami ho oslávili, všetci vo svojej triede. Vymysleli si rôzne tvorivé aj zábavné aktivity.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

11. november patril Sv. Martinovi.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

25. november sa zase niesol v „Katarínskom duchu“

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

V **decembri** sa deti s pani učiteľkami pripravovali na príchod Vianoc a vyrábali darčeky či Vianočné pozdravy. Zapalovali spolu aj sviece na adventnom venci. Nezabudli si pripomenúť SV. Barboru, Luciu či Ondreja. Samozrejme za deťmi prišiel aj Sv. Mikuláš a prišiel im rozdať balíčky plné sladkostí a ovocia.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

5.2. Základná škola Jaroslava Simana

Základnú školu Jaroslava Simana vo Valaskej viedla PaedDr. Michaela Badinková a zástupkyňami boli PaedDr. Míriam Slivková a Mgr. Ingrid Sedliaková. Základnú školu navštevovalo 363 žiakov, ktorí sa vzdelávali v 18 triedach. Školský klub Zebra navštevovalo 135 detí v piatich oddeleniach.

Počet zapísaných prvákov k 30.6.2021: 46 - počet dievčat 16

Skutočný počet žiakov 1.ročníka k 15.9.2021: 42 - počet dievčat 16

Počet detí s odloženou školskou dochádzkou: 6

Ukončenie PŠD žiakov v 9. ročníku - 42 žiakov

Počet žiakov ktorí prešli do špeciálnych škôl - 5 žiaci

Členovia rady školy:

Funkcia	Titl., priezvisko, meno	Zástupca za:
Predseda	Ing. Dundovič Ján	zriaďovateľa
Podpredseda	Mgr. Piliarová Štefánia	pedagogických zamestnancov
Pedagogickí zamestnanci	Mgr. Skladaná Soňa	pedagogických zamestnancov
Ostatní zamestnanci	Bániková Anna	nepedagogických zamestnancov
Zástupcovia rodičov	Bachratý Erik	rodičov
	Levíková Alena	rodičov
	Sidorová Lucia	rodičov
	Vaníková Alexandra	rodičov
Zástupca zriaďovateľa	Datko Richard	zriaďovateľa
	PhDr. Mgr. Kúdelková Zuzana	zriaďovateľa
	Ing. Rolincová Zuzana MSc.	zriaďovateľa

Škola má v tomto školskom roku rozbehnuté rôzne projekty:

Dlhodobé:

Školy za demokraciu - preventívny program pre žiakov a mládež, ktorý rozvíja kompetencie žiakov v oblasti ľudských práv, usiluje sa o redukciu stereotypov a predsudkov zdôrazňujúc hodnoty slobody, rovnosti, demokracie, otvorenej spoločnosti a vymedzovaním sa voči všetkým formám intolerancie, stavia na otvorenej diskusii a rozvoji kritického myslenia, realizovaný na našej škole v triede 8.B.

Pomáhajúce profesie v edukácii II - projekt je zameraný na inkluzívne vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením. Už druhý rok sa žiakom individuálne začleneným a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami venovali členovia Inkluzívneho, podporného tímu pod vedením školského špeciálneho pedagóga, tak aby zabezpečili optimálne podmienky vzdelávania sa týchto žiakov.

Dajme spolu gól - projekt je zameraný na popularizáciu futbalu v základných školách. Uskutočňoval sa za účasti kvalifikovaných trénerov, ktorí sa žiakom prvého stupňa venovali

jedenkrát v týždni. Z tohto projektu sme získali materiálne vybavenie, ktoré využijeme na výučbu telesnej výchovy na škole. Tiež sme získali finančné prostriedky, ktoré sú určené na úhradu nákladov spojených s realizáciou projektu.

Krátkodobé:

Sút' až o najlepši triedny kolektív

Som Valašt'an- projekt vypracovaný žiakmi 8. A a 8. B triedy ako dobrovoľnícka činnosť občanom Valaskej. Žiaci pokračovali v spolupráci s Denným stacionárom pre seniorov Nemecká. V tomto školskom roku mali niekoľko osobných stretnutí.

Spolu múdrejší 2 - je rozvojový projekt vyhlásený Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu na pomoc žiakom ohrozených školským neúspechom prostredníctvom kvalitného a dostupného doučovania žiakov, vytvárať podmienky na zlepšovanie ich vedomostí a zručností v poobedňajších hodinách v mesiacoch október až december. Do projektu sa zapojilo 7 učiteľov a 105 žiakov celkovo bolo odučených 283

Spolu múdrejší 3 - pokračovanie projektu Spolu múdrejší 2. Tento projekt prebiehal v mesiacoch január až jún. Zapojených bolo 14 kmeňových učiteľov, 157 žiakov. Celkovo bolo odučených 975 vyučovacích hodín v poobedňajších hodinách mimo hlavného času vyučovania.

14. septembra sa školou niesla atmosféra ľudovej kultúry. Bol totiž Deň kroja

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

28. septembra si siedmci vyskúšali aké je to byť chemikom detektívom

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

16. októbra sa uskutočnil každoročný Beh pre zdravé srdce

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

17. október už tradične patril **Noci literatúry**

19. novembra si žiaci našej školy vyskúšali aké to mohlo byť v minulosti a ako sa cítili účastníci nežnej revolúcie

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

December žiaci našej školy sa podieľali na výrobe Vianočnej výzdoby v našej obci, taktiež prebiehala Vianočná pošta. Žiakov samozrejme navštívil aj Mikuláš.

26. februára sa uskutočnil karneval. Žiaci našej školy si užili deň plný zábavy

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

7. mája žiaci našej školy oslávili Deň Zeme a snažili sa vyzbierať odpadky v okolí

16. mája sa na škole uskutočnil Európsky deň solidarity

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

4. júna si už tradične najstarší žiaci pripravili súťaže pre svojich mladších spolužiakov pri príležitosti MDD

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

9. júna sa na prvom stupni uskutočnila akcia Dopravná výchova

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

V auguste prebiehala opäť Letná škola

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

5.3. Základná umelecká škola Valaská

Našu „zušku“ navštevovalo 316 žiakov. Z toho na hudobnom odbore je 175 žiakov, na tanečnom odbore 37 žiakov a na výtvarnom 101 žiakov. Riaditeľkou Základnej umeleckej školy vo Valaskej bola PaedDr. Adriána Škrváňová, DiS.art. Vedúca elokovaného pracoviska Predajná Vlasta Pastorková, vedúca elokovaného pracoviska Podbrezová Mgr. art. Martina Hricovíny.

3. septembra vernisáž výstavy Artspoločenstva EXZU a hostí z Akadémie umení v B. Bystrici

5. septembra Exkurzia výtvarného odboru -Maginhrad, Turecká pevnosť v Sobôtke, hrad Hajnáčka, Sový hrad, hrad Fil'akovo

12. septembra Exkurzia výtvarného odboru - Čakanovská pieskovňa, Lipovianske pieskovce, Mučínska jaskyňa, hrad Modrý kameň

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

17. septembra na 550. výročí Obce Valaská vystúpili aj naši pedagógovia

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

19. septembra Exkurzia výtvarného odboru - hrad Strečno, Kamenné gule Megoňky

22. septembra naši pani učiteľka vystúpila na Slávnostnom zasadnutí Matice slovenskej na Piesku

25. septembra Tematický workshop Cíndej 07 výtvarného odboru

26. septembra vystúpenie pri príležitosti osláv Matičných jubilentov

9. októbra Exkurzia výtvarného odboru - Banská Štiavnica, Arborétum v Mlyňanoch, hrad Revište

- 10. októbra** Tematický workšop Cíndej 08 (Dejiny Slovenska) výtvarného odboru
- 17. októbra** Tematický workšop Cíndej 09 (Dejiny Slovenska) výtvarného odboru
- 23. októbra** Exkurzia výtvarného odboru - Náučný chodník Kysihýbel' v Štiavnických vrchoch, Skalka pri Kremnici
- 22. decembra** Vianočné potešenie s vianočnou spomienkou - videonahrávka dvoch piesní
- 3. apríla** Exkurzia výtvarného odboru - Modrý Kameň, Bzovík, Krupina a Dobrá Niva
- Od 29. apríla** I. ročník Tanečnej súťaže ZUŠ Valaská (Online forma)
- 1. mája** Exkurzia výtvarného odboru - Hronský Beňadik, Levice, Iža pri Komárne, Štúrovo
- 14. mája** Zverejnenie videa – kvíz VO – Dejiny umenia
- 16. mája** Exkurzia výtvarného odboru - Galérie v Bratislave, Rusovce
- 4. júna** Vernisáž Záverečnej výstavy Výtvarného odboru „Kultúry sveta II.“
- 12. júna** Exkurzia výtvarného odboru - Ružomberok a okolie
- 18. júna** Absolventský koncert hudobného odboru
- Sprievodná dokumentácia: Fotografia**
- 22. júna** Interný absolventský koncert hudobného odboru z Predajnej bez divákov
- 11 – 13. júla** Exkurzia výtvarného odboru - Galérie vo Viedni
- 21. júla** Cíndej 06 -Workšop výtvarného odboru zameraný na prácu s cínom spojený s opekačkou
- Sprievodná dokumentácia: Fotografia**
- 23 – 28. júla** Exkurzia výtvarného odboru - Pamiatky na Liptove
- 16. augusta** Exkurzia výtvarného odboru - Pamiatky na Považí
- 22. augusta** Exkurzia výtvarného odboru - Muráň, Slavošovce
- 28. augusta** Exkurzia výtvarného odboru - Pamiatky Novohradu (Ožďany, Šomoška, Fiľakovo)

5.4. Odborné učilište internátne Valaská

V našej obci vzdeláva žiakov aj OUI. Poskytuje vzdelanie deťom v špeciálnej materskej škole, žiakov na špeciálnej základnej škole vo variante A, B aj C. OUI spolu navštevovalo 147 žiakov. V špeciálnej MŠ sa vzdelávalo 5 detí. V špeciálnej základnej škole 73 detí. V praktickej škole sa vzdeláva 14 detí. Vzdelávajú sa tu aj žiaci na odbornom učilišti v počte

35 žiakov. Tu sa môžu vyučiť v odboroch ako Opatrovateľská starostlivosť v zariadeniach soc. starostlivosti, Obchodná prevádzka – práca pri príprave jedál, Obchodná prevádzka – príprava jedál, skladovanie a predaj tovaru, Stavebná výroba – maliarske a natieračské práce, Stavebná výroba – murárske práce. Škola sa zapojila do projektov „Triedim, triediš, triedime“ a do projektu „Ekoalarm“.

Riaditeľkou školy bola v roku 2021 *Mgr. Iveta Setvákova* a zástupkyňami *Mgr. Milena Fábryov* a *Ing. Martina Turňová*.

Február sa niesol v zmysle návratu žiakov do školských lavíc. Žiaci nastúpili do školy až 8. februára. Keďže pretrvávala mimoriadna situácia kvôli COVID 19, karneval sa nekonal. Pani učiteľky však svojim žiakom tento zážitok nahradili učením v maskách.

19. marca sa uskutočnila súťaž v prednese poézie a prózy. Súťažilo 13 žiakov.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

Apríl patril Veľkonočným sviatkom. Aj žiaci a učители našej školy sa podieľali na výzdobe našej obce.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

22. apríl je Dňom Zeme. Naši žiaci pomocou Ekokvízu získavali nové vedomosti a zapojili sa aj do akcie Vyčistíme si obec.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

V máji žiaci vyrobili pekné darček pre svoje maminky.

28. mája sa konala rozlúčka so žiakmi Praktickej školy.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

1. júna pani učiteľky pripravili pre žiakov deň plný zábav a súťaží.

V septembri žiaci s pani učiteľkami často chodili na vychádzky do okolia obce aj do prírody. Zapojili sa aj do zberu šípok pre Štátne lesy SR.

8. októbra absolvovali zamestnanci školy poznávací zájazd do Banskej Štiavnice.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

14. októbra žiaci ôsmeho a deviatego ročníka absolvovali exkurziu k Pamätníku v Nemeckej.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

16. októbra sa na škole uskutočnil Deň zdravej výživy

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

V októbri žiaci zažili aj Deň plný pohybu. Pani učiteľky pripravili rôzne športové súťaže.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

V mesiaci november si žiaci a učitelia urobili Hellowensky deň v maskách.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

V decembri žiakov potešil aj príchod Mikuláša.

Sprievodná dokumentácia: Fotografia

Od 6. decembra RÚVZ v Banskej Bystrici prerušil prezenčnú výučbu na škole.

Žiaci školy sa vo všetkých organizačných zložkách zapájali do rôznych súťaží. V spolupráci s Štátnymi lesmi Čierny Balog sme sa zapojili do zberu šípok a environmentálnych súťaží. Pod záštitou obecného úradu Valaská žiaci skrášľovali a čistili svoju obec v rámci Dňa Zeme. Zapájali sa do rôznych kultúrnych podujatí organizovaných v obci. Už tradične zdobia pedagogickí zamestnanci školy v čase pred Vianocami adventný veniec na námestí, podieľajú sa na veľkonočnej výzdobe v obci Valaská a v miestnej časti Piesok. Najlepší milovníci literatúry sa už po druhý krát zúčastnili literárnej súťaže s názvom Tvoríme vlastnú knihu, ktorú vyhlasuje Krajská knižnica v Žiline a napísali vlastnú knihu. Ich kniha získala 1. miesto v kategórii detí so zdravotným znevýhodnením. Všetky aktivity školy boli pravidelne uverejňované v obecných novinách Valaštiansky hlásnik a na webovej stránke školy. Veľmi dobré výsledky dosiahli žiaci pod vedením majstrov odbornej výchovy na zmluvných pracoviskách praktickej prípravy o čom svedčia pozitívne hodnotenia vedúcich zmluvných pracovísk. Sú to prevádzky školských jedální:

Materská škola Valaská

Základná škola Jaroslava Simana Valaská,

Základná škola s materskou školou v Brezne na Mazorníku,

Gastroservis Podbrezová s.r.o,

Kuchyňa v DSS a DD Brezno.

V septembri 2021 o OUI Valaská televízia RTVS nakrútila a odvysielala cez príbeh žiaka 9.ročníka dokument, ktorí je archivovaný v televíznom programe „Cesta“. Škola sa prezentovala aj v práci žiakov na zmluvných pracoviskách odborného výcviku. Spolupracovali s veľkými spoločnosťami ako napr. ŽP Gastroservis s.r.o., ZLH Plus a.s. Spolupráca sa týkala predovšetkým odbornej časti prípravy a realizácie odborného výcviku. Žiaci absolvovali prax priamo v prevádzkach firiem, čím bol zabezpečený priamy kontakt žiakov s profesionálnym prostredím.

5.5. Centrum pre deti a rodiny Valaská

Centrum pre deti a rodiny Valaská poskytuje celoročnú starostlivosť deťom a mladým dospelým pobytovou formou v štyroch samostatne usporiadaných skupinách a v dvoch špecializovaných samostatných skupinách. Samostatné skupiny sú umiestnené v dvoch bytoch v Brezne a v rodinných domoch v Brezne a v Čiernom Balogu. CDR poskytuje starostlivosť deťom od 0 do 25 rokov. Deťom od 0 do 6 rokov poskytujú starostlivosť väčšinou profesionálne náhradné rodiny.

Špecializované samostatné skupiny sa nachádzajú v kmeňovej budove vo Valaskej, v týchto skupinách sa poskytuje starostlivosť deťom s duševnou poruchou a deťom s ťažkým zdravotným postihnutím, ktoré vyžadujú ošetrovateľskú starostlivosť.

5.6. Centrum príležitostí Valaská

Centrum príležitostí Valaská - ZMR (CPV ZMR) je organizáciou, ktorá už viac ako 20 rokov zameriava svoje aktivity na zlepšenie životných podmienok zdravotne, sociálne znevýhodnených a ohrozených skupín obyvateľov. Cieľmi práce sú: medzikultúrny dialóg, integrácia sociálne znevýhodnených skupín a občanov do spoločnosti, prevencia dysfunkčnosti a sociálnej patológie rodín. CPV ZMR svoju činnosť vykonáva aj prostredníctvom národných projektov komunitnej a terénnej sociálnej práce. V obci Valaská má zriadené komunitné centrum kde poskytuje sociálne poradenské služby a asistenciu pre občanov, krízovú intervenciu, ako aj prevenčné neformálne vzdelávacie služby pre deti a mládež.

6. Kultúra

4. júna sa uskutočnila cesta rozprávkovým lesom v Potôčkoch. Pre deti boli pripravené stanovišťa plné zábavy

Sprievodná dokumentácia: Fotografie

25. júna obec a MO MS Valaská zorganizovali pre svojich občanov a širokú verejnosť kultúrnu akciu – „Jánska vatra“. Začalo sa na Námestí 1. mája vo Valaskej sa spoločným fackovým sprievodom za spevu a tónov ľudovej hudby presunuli účastníci na Lipovú. Počas

cesty boli pripravené zaujímavé ceny pre účastníkov sprievodu, napríklad trička s logom MO MS Valaská, lízanky pre najmenších.

Sprievodná dokumentácia: Fotografie

4. júla sa uskutočnila akcia Splav Hrona na netradičných plavidlách. Na štart v Brezne pod mostom autobusovej zastávky sa do studenej vody „posadilo“ sedem posádok a jeden záchranný tím – PAT a MAT s učňom.

Sprievodná dokumentácia: Fotografie

11. júl Tanečný orchester opäť vystúpil na 30. ročníku festivalu Trstenská krídlavka

31. júla sa uskutočnili Medzinárodné majstrovstvá Slovenska v strihaní oviec v Liptovskej Lužnej. Najrýchlejším strihačom oviec sa stal Marek Marko. Jednu ovcu dokázal ostrihať za jednu minútu a päť sekúnd. Druhý skončil Radovan Sepeši.

7. augusta sa široká verejnosť zabavila na prázdninovej veselici, ktorú zorganizoval Miestny spolok Červeného kríža v spolupráci so starostom obce.

17. septembra bola slávnostne odhalená socha Valacha za sprievodu bohatého kultúrneho programu. Vystúpili deti z MŠ Valaská, učitelia a žiaci ZUŠ Valaská a v programe sa pokračovalo v KD Valaská slávnostným zasadanim obecného zastupiteľstva spojené s oceňovaním významných osobností našej obce.

Sprievodná dokumentácia: Fotografie

18. septembra sa uskutočnil 49. ročník Festivalu dychových hudieb Valaská – Memoriál Jožka Kučeru.

Sprievodná dokumentácia: Fotografie

19. septembra sa uskutočnila slávnostná sv. omša pri obnovenj Piesockej zvoničke

5. októbra sa členovia MO MS vo Valaskej spolu s kolektívnym členom ZŠ J. Simana vo Valaskej, žiakmi deviateho ročníka, zúčastnili tematického matičného výletu pri príležitosti 100. výročia narodenia veľkého Slováka a matičiara Alexandra Dubčeka.

Sprievodná dokumentácia: Fotografie

Aj tento rok sa uskutočnila akcia Adventný čas, ktorý organizuje MO MS v spolupráci s obcou. Prvú sviecu zapálil starosta obce Mgr. Peter Jenča, adventný veniec a sviece požehnal pán farár Mgr. Martin Trojan, báseň o adventnom čase „Advent, advent“ predniesol Alexej Magera, žiak 2. ročníka ZŠ J. Simana vo Valaskej. Druhú sviecu zapálil predseda Kultúrnej komisie pri OcZ Valaská, pán Jozef Vrbovský, a o krátky kultúrny program sa postarala Vaneska Morová, žiačka 3. ročníka ZŠ J. Simana vo Valaskej. Potešila nás krásnym spevom dvoch piesní. Tretiu adventnú sviecu zapálil vedúca predstaviteľka Matice slovenskej

za Horehronie, a to Mgr. Kristína Magerová - riaditeľka oblastného pracoviska za región Horehronie. Adventný čas priblížila svojou básňou „Zavítal k nám advent“ Ing. Anna Fischerová. Poslednú štvrtú adventnú sviecu zapálil pán farár, Mgr. Martin Trojan, všetkým požehnal a zaprial milostiplné a požehnané vianočné sviatky.

Sprievodná dokumentácia: Fotografie

6. 1 550. výročie vzniku obce Valaská

V roku 2021 sa uskutočnili odložené oslavy obce spolu so slávnostným ceremoniálom odhaľovania sochy Valacha, ktorá je umiestnená na Námestí 1. mája a odovzdávania cien Čestného občianstva obce Valaská, Ceny obce Valaská, Ceny starostu obce Valaská 4 osoby. Obecné zastupiteľstvo schválilo dňa 16. 09. 2020 všetky nominované osobnosti.

Sú to:

CENA STAROSTU OBCE: Doc. Mgr. art. Pavol Tužinský, ArtD; Mgr. Eva Hanková; Blažena Pastírová; Anna Gondová; Darina Felnerová; Terézia Poliaková

CENA STAROSTU OBCE IN MEMORIAM: Paula Simanová

CENA OBCE VALASKÁ: Mgr. Eva Kúdelková; Viera Zelenčíková; PaedDr. Dušan Sliachan; Peter Turňa

CENA OBCE VALASKÁ IN MEMORIAM: Páter Alojz Kolmačka; Vdp. Anton Vačko, dekan; Mgr. Ján Weiss

ČESTNÝ OBČAN OBCE VALASKÁ: MUDr. Jozef Ďuriš

ČESTNÝ OBČAN OBCE VALASKÁ IN MEMORIAM: Andrej Zafka; Prof. MUDr. Ladislav Šimun, CSc.

Sprievodná dokumentácia: Fotografie

7. Šport

Obecný futbalový klub OFK Slovan Valaská

OFK Slovan Valaská má dokopy 3 mužstvá. Jedno mužské a dve kategórie žiakov U11 a U13. Žiacke kategórie sa pripravovali pod vedením trénerov Michala Baláža, Miroslava Moru a Ladislava Barta. V spolupráci s materskou školou a takisto aj so základnou školou boli zaregistrovali obe školy do projektu „Dajme spolu gól“ pod záštitou Slovenského futbalového zväzu, kde sme s veľkým nadšením pozorovali záujem o futbal. Novým trénerom

mužov sa stal Róbert Jež. Počas sezóny sme ešte doplnili káder o troch skúsených hráčov s ligovými skúsenosťami.

Výsledkový prehľad Muži 1. trieda

TJ ŠK Hronec - OFK Slovan Valaská 5 : 0

OFK Slovan Valaská - FK Baník Ľubietová 0 : 2

TJ Mladosť Lučatín - OFK Slovan Valaská 5 : 0

OFK Slovan Valaská - TJ PARTIZÁN OSRBLIE 1 : 12

TJ Slovan Beňuš - OFK Slovan Valaská 3 : 3

FK Sokol Braväcovo - OFK Slovan Valaská 5 : 1

OFK 1950 Priečhod - OFK Slovan Valaská 4 : 2

OFK Slovan Valaská - TJ Družstevník Strelníky 6 : 0

FK - 34 Brusno - Ondrej OFK Slovan Valaská 1 : 3

OFK Slovan Valaská - FK 1928 Jasenie 3 : 0

TJ Tatran Čierny Balog (A) - OFK Slovan Valaská 4 : 0

OFK Slovan Valaská - FK SOKOL NEMECKÁ 2 : 1

ODCHODY A PRÍCHODY PRED SEZÓNOU

Odchody: Matej Pliešтик (TJ Slovan Beňuš) Michal Žilík (TJ Slov. Pohr. Polhora) Filip Kramľa (Fk 1928 Jasenie, Jakub Strmeň (Fk 1928 Jasenie) Július Radovič (Fk Sokol Nemecká) Lukáš Strelec (Fk Brezno)

Príchody: Michal Bambura (TJ Tatran Č. Balog) Marek Pendziviater (TJ Tatran Č. Balog) Patrik Piliar (TJ ŠK Hronec) Lukáš Gašpar (TJ Partizán Osrbliie) Tomáš Giertl (ŠK Prameň Kováčová) Peter Stančík hosťovanie (TJ Slovan Beňuš), Branislav Jasurek hosťovanie (FK Široké) Róbert Jež hosťovanie (TJ Slov. Nitra Chrenová) Miroslav Poliaček hosťovanie (FK Široké) Radoslav Ridzoň hosťovanie (TJ Tatran Č. Balog) Marek Németh hosťovanie (TJ Tatran Č. Balog).

21. júl športová streda venovaná volejbalu pod záštitou Juraja Kriváňa.

Sprievodná dokumentácia: Fotografie

28. júl športová streda venovaná florbalu pod záštitou Matúša Mageru, Mateja Fábryho a Mateja Datka.

Sprievodná dokumentácia: Fotografie

4. august športová streda venovaná basketbalu pod záštitou Marcela Gildeina a nadšencov basketbalu v obci.

Sprievodná dokumentácia: Fotografie

august športová streda venovaná futbalu pod záštitou Rada Antala a hostí z Podbrezovej - profesionálnych športovcov Romana Skuhravého, Michala Breznaníka, Róberta Ježa, Richarda Ludhu a ďalších.

Sprievodná dokumentácia: Fotografie

4. septembra a 5. septembra sa konali Preteky automobilov do vrchu na Jankovom vršku sú už roky stabilne zaradené do seriálu Majstrovstiev Slovenska pretekov automobilov do vrchu. Zúčastnila aj naša reprezentantka Gabriela Kramlová na automobile ŠKODA 130 RS, z tímu AFZ ŠPORT TEAM VALASKÁ.

Sprievodná dokumentácia: Fotografie

V seriáli Zóny strednej Európy si vybojovala pekné druhé miesto. Rovnaké umiestnenie dosiahla aj v majstrovstvách Poľska a v majstrovstvách Českej republiky. Majstrovstvá Slovenska suverénne zvíťazila v kategórii historických vozidiel v triede HK-I.

20. septembra JDS zorganizovala športové popoludnie pre seniorov kde si nie len zasúťažili, ale sa aj dobre zabavili.

8. Cirkevný život

Pokrstených bolo v roku 2021 19 detí z toho 8 chlapcov a 11 dievčat. Cirkevný sobáš mali tri páry a na prvom svätom prijímaní bolo 13 detí. Cirkevný pohreb malo 24 zosnulých z toho 11 žien a 13 mužov. V roku 2021 bol farským administrátorom farnosti Valaská Mgr. Martin Trojan.

V súčasnosti je v našej farnosti 9 ruží, ktoré majú po 20 členov; len dve z nich sú neúplné. Aj cirkevný život bol poznačený obmedzeniami súvisiacimi s ochorením COVID 19. Vo farnosti je činný Spevácky zbor sv. Martina, ktorý vystupuje v rámci liturgických slávení, cirkevných sviatkov a pod.

9. Zdravotníctvo

V našej obci v roku 2021 poskytovala deťom a dorastu zdravotnú starostlivosť MUDr. Elena Auxtová spolu so zdravotnou sestrou Elenou Franekovou.

O dospelých pacientov sa starala MUDr. Lubomíra Dolinská a pani sestrička Renáta Pobožná.

V zubnej ordinácii pre deti aj dospelých poskytovala zdravotnú starostlivosť MDDr. Miroslava Košíková a pani sestrička Zuzana Giertlová. Zubná ambulancia bola koncom decembra presťahovaná na ulicu Brezenskú do Brezna.

V lekárni Helenium sa všetkým zákazníkom s vysokou odbornosťou a profesionalitou venovala PharmDr. Helena Giertlová.

10. Počasie

Priemerná globálna teplota v roku 2021 približne o 1,11 °C vyššia v porovnaní s dlhodobým priemerom . Rok 2021 je siedmy po sebe idúci rok (2015 – 2021), v ktorom bola priemerná globálna teplota podľa všetkých údajových súborov zostavených WMO o viac ako 1 °C nad úrovňou priemeru za obdobie 1850 – 1900. Rok 2021 bol však aj napriek tomu stále teplejší ako predchádzajúce roky. Rok 2021 bude taktiež pamätný pre rekordné hodnoty maximálnej teploty vzduchu, ktoré dosiahli v Kanade hodnotu takmer 50 °C, čo je porovnateľné s hodnotami hlásenými v tradične horúcej oblasti sev. Afriky (Alžírsko), pre výnimočné zrážky a deštruktívne záplavy a povodne v Ázii a Európe, ako aj pre sucho v niektorých častiach Afriky a Južnej Ameriky. Rok 2021 bol pozoruhodný aj z hľadiska výskytu mimoriadnych prípadoch extrémneho počasia. Vyskytli sa ničivé požiare (napr. Kalifornia), ale aj záplavy (napr. Nemecko, Belgicko). Aké bolo počasie na Slovensku a vo Valaskej? Veľmi suchý a studený začiatok jari, slnečný jún, búrkový júl, daždivý august, suchý október a málo zamračených dní. Hoci priemerná ročná teplota v roku 2021 7,1 °C sa od dlhodobého priemeru (6,9 °C) líšila iba málo, aj v tomto roku sa podarilo zachytiť viaceré „teplotné“ rekordy. Po chladnejšej jari, kedy bola priemerná aprílová teplota iba 4,5 °C, hrdo nastúpilo leto s horúcim a slnečným júnom i júlom. Priemerná júlová teplota 19,8 °C bola najvyššia od roku 1982, pričom rekord z roku 2015 (18,9°C) bol prekonaný takmer o jeden stupeň Celzia. Najteplejší deň od začiatku meraní v roku 1982 bol 24. júna 2021, kedy bola priemerná denná teplota až 25,6 °C. V tento deň bola zaznamenaná aj doposiaľ najvyššia teplota v mesiaci jún 33,4 °C, iba o tri desatiny °C nižšia oproti staničnému. Jar si okrem prívlastku chladná vyslúžila aj charakteristiku veľmi suchá. Výrazne zrážkovo podpriemerný bol aj jún. Júl sa už chválil najväčším počtom dní s búrkou v tomto roku - 7. Najväčší mesačný zrážkový úhrn bol tento rok v auguste. Začiatok jesene nebol upršaný. Október bol veľmi suchý. Z hľadiska zrážok bol rok 2021 priemerný. Zima nám zamávala v minulom roku na odchod presne v polovici apríla. Tá súčasná k nám zavítala prvým snehovým popraškom 28. novembra. Slnečný začiatok roka a extrémne slnečné mesiace jún a október zaradili rok 2021

k rokom s najdlhším trvaním slnečného svitu (2 239 hodín), od roku 1994. To, že slnko sa na nás v roku 2021 usmievalo často, potvrdzuje aj najnižší ročný počet zamračených dní (75). V júni sa dokonca nevyskytol ani jeden zamračený deň, v júli, septembri a v októbri iba po dva.

11. Dianie vo svete

Svet má od januára tohto roka nového najmocnejšieho muža planéty, ako sa zvykne označovať americký prezident. Joe Biden síce získal najviac hlasov Američanov a suverénne aj počet voliteľov. No nad nepopulárnym Donaldom Trumpom dokázal v konečnom zúčtovaní zvíťaziť len pomerne tesne a vo volebnú noc to chvíľu vyzeralo aj na víťazstvo Trumpa. Biden sa 20. januára 2021 stal 46. prezidentom USA. Z výsledkom sa nevedeli zmieriť prisznivci Donalda Trumpa a napadli Biely dom. Tento rok sa niesol aj v znamení odchodu najmocnejšej političky Európy, nemeckej kancelárky Angely Merkelovej. V úrade bola už od roku 2005 dlhšie ako ktorýkoľvek iný súčasný európsky líder. Definitívne skončila 8. decembra tohto roka, keď ju na čele nemeckej vlády nahradil ľavičiar Olaf Scholz.

Jeho sociálni demokrati v tohtoročných voľbách z 26. septembra tesne porazili Merkelovej konzervatívco. Na nemeckej politike sa toho však príliš veľa nezmení – ak, tak najmä v podobe razantnejšieho boja proti klimatickým zmenám, keďže vo vláde budú sedieť aj Zelení. Ich politiku však presadzovala už aj Merkelová, keď napríklad v roku 2011 ohlásila upustenie Nemecka od jadrovej energetiky. Najsilnejšia krajina Európskej únie tak bude aj naďalej udávať tón aj v tejto téme. Vakcíny mali zasadiť koronavírusu posledný úder a o takomto čase už minimálne v západných krajinách mala pandémia pomaly končiť. Svet začal očkovať koncom roka 2020 a očkovanie sa naplno rozbehlo až začiatkom tohto roka. A to však dva háčiky. Zatiaľ čo chudobnejšie časti sveta stále trpia nedostatkom vakcín, na západe sa očkovanie prakticky zastavilo aj napriek tomu, že očkovacích dávok máme dostatok. Druhým háčikom je nový variant omikron.

V Európskej únii je dnes zaočkovaných proti covidu asi 70 percent populácie. No rozdiely medzi jednotlivými členskými štátmi zostávajú priepastné – v Bulharsku má dnes obe dávky vakcíny len asi 30 percent populácie a Slovensko s asi 50-percentnou zaočkovanosťou zostáva tretie najhoršie v celej EÚ. Viaceré krajiny preto už pristupujú k poslednej a krajnej možnosti – k povinnému očkovaniu. Svet zastihla v súvislosti s koronavírusom ešte pred

koncom roka aj ďalšia zlá správa – nový variant omikron, ktorý objavili na juhu Afriky v novembri. Nový variant má na svedomí novú, v poriadí už piatu, vlnu vo Veľkej Británii, kde vďaka omikronu opäť rapídne stúpa počet infikovaných. Zatiaľ sa zdá, že omikron nebude smrteľnejší ako predošlý variant delta, no pravdepodobne je oveľa infekčnejší. Keď sa v januári vracal Alexej Navalnyj z Nemecka, kde podstúpil liečbu a rehabilitácie po otrave paralytickým jedom novičok, nechali ruské úrady jeho let odkloniť z letiska, kde naňho čakali podporovatelia i médiá. Ruský opozičný politik Alexej Navalnyj následne po pristátí v Moskve z pasovej kontroly poputoval rovno do rúk príslušníkov väzenskej stráže. Po zadržaní Navalného sa v Rusku rozohreli protesty. V jari tohto roka sa zvýšilo napätie na rusko-ukrajinskej hranici, pod ktorú sa podpísali masívne presuny vojsk Ruských ozbrojených síl. Hoci Kremľ odkazoval, že ide o prípravy na cvičenie a presúvať svoje divízie môže po svojom území, ako sa mu zažiada, Západ i Ukrajina zbystrili. Výsledkom presunov vojsk bolo nakoniec osobné stretnutie ruského prezidenta Vladimira Putina a jeho amerického náprotivka Joea Bidena. Niektoré západné médiá dokonca začali zverejňovať rôzne mapy naznačujúc, že sa Rusi môžu pokúsiť o inváziu na Ukrajinu. Experti ale rozsiahlu operáciu vylučujú s odôvodnením, že by veľká vojna a následne okupácia Ukrajiny stála Kremľ ohromné množstvo finančných prostriedkov, v samotnej Ukrajine by narazil na veľký odpor a zo strany Západu by mu hrozila izolácia. Jednou z top udalostí, ktorou žila Európa v tomto roku bol aj bezprecedentný krok režimu Alexandra Lukašenka, ktorý úskokom prinútil v Minsku zosadnúť let komerčnej linky na trase Atény-Vilnius, aby mohol zatknúť Lukašenkovho kritika Ramana Prataseviča. Tento prípad, ktorý viedol k sankciám voči Lukašenkovmu režimu i bieloruským aerolinkám, ktoré dnes nemôžu lietať do Európskej únie, má viacero vážnych momentov. Udaloťou tohto roka bolo aj plánované stiahnutie amerických vojsk z Afganistanu. Hoci sa Američania plánovali stiahnuť z krajiny k dátumu 20. výročia teroristického útoku na budovy Svetového obchodného centra v New Yorku a Pentagonu, americkí vojaci odišli z krajiny predčasne a mesto po meste začali obsadzovať bojovníci militantného hnutia Taliban – až sa 15. augusta dostali do Kábulu, kde zavládol chaos. Tisícky ľudí sa vydali na útek smerom ku kábulskému letisku, kde postupne prebiehali evakuačné lety pre ľudí, ktorí by sa mohli ako spolupracovníci koalíčných vojsk ocitnúť v ohrození života. Ešte v ten deň afganský prezident Ašraf Ghaní utiekol z krajiny do susedného Tadžikistanu a bojovníci Talibanu sa usadili v Prezidentskom paláci. Odvtedy postupne v krajine zavádzajú konzervatívne, prísne pravidlá, obnovili preto ministerstva pre šírenie cnosti a prevenciu nerestí – to bol jeden z prvých krokov, ktorý Taliban po svojom návrate spravil.

Dnes je Afganistan na pokraji hlbkej humanitárnej krízy, ktorá má potenciál uvrhnúť do chudoby všetkých obyvateľov krajiny.

Rok 2021 bol najmä druhým rokom s covidom-19, v ktorom si ľudstvo naplno uvedomilo, že nepôjde len o epizódu na niekoľko mesiacov, ale o dlhotrvajúcu pandémiu, ktorá sa bude opakovane vracat'. Pandémia má zatiaľ 5,5 milióna známych obetí, nové pribúdajú.

ZOZNAM SPRIEVODNEJ DOKUMENTACIE ROK 2021

FOTOGRAFIE

Verejný a spoločenský život

1. Jánska vatra
2. Válne zhromaždenie MO MS Valaská
3. Apoštolská cesty pápeža Františka
4. Slávnostná sv. omša pri zrekonštruovanej Zvoničke na Piesku
5. Adventný čas

Technické služby obce Valaská

6. Práca našich TS Valaská

Materská škola Valaská

7. Karneval
8. Vynášanie Morény
9. Hľadanie „veľkonočnej výslušky“
10. Stavanie mája
11. Deň matiek
12. Deň detí
13. Deň otcov
14. Rozlúčka s predškólákmi
15. Odhalenie sochy Valacha – dodatočné oslavy obce Valaská
16. Oslava Materských škôl
17. Tradície v našej MŠ

Základná škola Jaroslava Simana Valaská

18. Deň kroja
19. Chemik detektív v siedmom ročníku
20. Beh pre zdravé srdce
21. Nežná revolúcia očami žiakov
22. Karneval
23. Európsky deň solidarity

24. MDD
25. Dopravná výchova
26. Letná škola

Základná umelecká škola Valaská

27. Exkurzia výtvarného odboru - Čakanovská pieskovňa, Lipovianske pieskovce, Mučínska jaskyňa, hrad Modrý kameň
28. 550. výročí Obce Valaská vystúpenie našich pedagógovia
29. Absolventský koncert
30. Tvorivý workshop

Odborne učilište internátne Valaská

31. Súťaž v prednese poézie a prózy
32. Veľkonočné sviatky – výzdoba obce
33. Deň Zeme
34. Rozlúčka so žiakmi Praktickej školy
35. Poznávací zájazd do Banskej Štiavnice
36. Exkurzia žiakov ôsmeho a deviatego ročníka k Pamätníku v Nemeckej
37. Deň zdravej výživy
38. Deň plný pohybu
39. Hellowensky deň v maskách
40. Mikuláš

Kultúra

41. Cesta rozprávkovým lesom
42. Jánska vatra
43. Splav Hrona na netradičných plavidlách
44. Slávnostné odhalenie sochy Valacha a dodatočné oslavy obce Valaská
45. 49. ročník Festivalu dychových hudieb Valaská – Memoriál Jožka Kučeru

46. Tematický matičný výlet
47. Adventný čas

550. výročie vzniku obce Valaská

- 48. Bulletin obce Valaská a socha Valacha
- 49. Ocenení občania

Šport

- 50. Športová streda venovaná volejbalu
- 51. Športová streda venovaná florbalu
- 52. Športová streda venovaná basketbalu
- 53. Športová streda venovaná futbalu
- 54. Preteky automobilov do vrchu na Jankovom vršku